

Pacman-generationen?

Af Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Bragt i Berlingske, 14. august 2014

Gode karakterer er den eneste sikre vej til drømmeuddannelsen. Derfor opfører gymnasieelever sig som Pacman i det klassiske arkadespil fra 1980. De æder oste til den store guldmedalje, alene for at komme videre til næste niveau i uddannelsessystemet. Og de er skræmte fra vid og sans, fordi de har et karakterspøgelse i hælene.

Sådan kunne man lidt kækt sammenfatte sommerens uddannelsesdebat. I hvert fald har flere – også her i avisen - argumenteret for, at tiden er løbet fra karakterer som adgangsbillet til de forjættede uddannelser. Nogle ser test og samtale som den nye kongevej, mens andre sågar helt vil afskaffe "kvote 1", altså det system hvor karaktergennemsnittet fra gymnasiet afgør, hvilken uddannelse man kan komme ind på.

Lad det være sagt med de samme. Overfokusering på karakterer er ikke sundt. Det kan give tunnelsyn, hvor unge mister blik for alt dét her i livet, som også øger chancen for at "bestå" en senere jobsamtale, såsom det ekstra fremmedsprog, der ikke står på skemaet. Og som allerede Einstein udtrykte det, er det ikke alt, der tæller, som kan tælles!

Men spørgsmålet er alligevel, om det er klogt at hælde karakter-modellen ud med badevandet i kvalitetens navn. For det første er det tvivlsomt, om en 20 minutters samtale er mere præcis end den tre år lange bedømmelse, som gymnasielærerne står inde for. Dygtighed belønnes vel med en god karakter – både i Rungsted og i Hanstholm. Og skal Danmark kunne konkurrere med de bedste i verden, skal vi helt grundlæggende sætte barren op, frem for at efterlade det indtryk, at fordybelse ikke belønnes. For det andet viser undersøgelser en sammenhæng mellem karakter og gennemførelse. Endelig kan det blive dyrt, hvis f.eks. Københavns Universitet skulle gennemføre samtaler med 18.000 ansøgere over nogle måneder. For slet ikke at tale om, hvis alle årets 91.231 ansøgere skulle til én eller flere samtaler på diverse uddannelsesinstitutioner.

Hvis politikerne her og nu alligevel vil gøre noget for at stoppe karakterernes himmelflugt med over 12,0 i snit, kunne de passende afskaffe bonussystemet. For hvad er det faglige belæg for, at studerende, der starter på en

videregående uddannelse inden for to år efter studentereksamen, skal kunne gange deres karakter med 1,08? Og hvor motiverende er det, at studier nu sprænger 12,0-grænsen?

Men naturligvis kan også universiteterne gå mere strategisk til værks. Landets universiteter er forskellige, og mangfoldigheden bør også afspejle sig i forskellige "optag-modeller". KU vil fremadrettet forsøge sig med en "tredje vej", hvor vi kombinerer det bedste af to verdener. Ja, vi lægger stadig vægt på karakterer og agter at indføre minimumskarakterkrav på udvalgte uddannelser. Uden fokus på det lange seje træk og dygtighed kan det nemlig ellers blive "game over" for vidensamfundet.

Men vi anerkender også, at karakterer ikke er alt. Tilværelsen som ung er ikke altid snorlige, selv om man er godt begavet. Derfor har KU spurgt uddannelsesministeren om lov til at bedømme ansøgere til "Kvote 2" uden at stille samme minimumskarakterkrav, som i kvote 1. Som Morten Hesseldahl, direktør i det Kongelige Teater, har sagt: det handler både om de karakterer man får, og om den karakter man har.